

Zhodnocení programu vyhledávání a potlačení výskytu vykloubení česky u mopsů

V roce 2009 vyhlásil MK ČR (Mops klub České republiky) program vyhledávání a potlačení výskytu vykloubení česky u mopsů¹. Moravskoslezský bulldog-mops klub byl vyzván ke spolupráci, ale nepřipojil se. Vyhlášení tohoto programu schválil výbor MK ČR a chovatelské kolegium. Zápis z výborové schůze ze dne 24. ledna 2009 odkazuje na projekt průzkumu, který byl zahájen 13. 6. 2009. Následně byl členská základně v klubovém zpravodaji 1/2009 představen Program vyhledávání a potlačení výskytu vykloubení česky u mopsů a v klubovém zpravodaji 1/2009 a na webových stránkách byl uveřejněn článek objasňující problematiku kolem luxace patelly u psů. Program byl rozdělen do dvou etap.

První etapa

Sledování vrozeného vykloubení česky u mopsů bylo zahájeno v roce 2009 s cílem **orientačně** zjistit výskyt této choroby.

Výsledek šetření: na pěti chovných přehlídkách bylo zařazeno do chovu celkem 67 mopsů, přičemž vyšetření od veterinárního lékaře předložilo pouze 36 majitelů tj. 53,7 % z celkového počtu zvířat (nebyla povinnost předložit vyšetření od certifikovaného veterináře). Z tohoto počtu mělo 30 z vyšetřených zvířat (83,3 %) výsledek 0/0 (tj. zcela bez vady). Výsledek 0/1 nebo 1/0 (tj. první stupeň vady na jedné končetině) měli tři jedinci (8,3 %) z vyšetřených. Výsledek 1/1 měla jedna fena (2,8 %) a 2/2 jeden pes (2,8 %). Více ve zprávě od MUDr. Milana Raby².

Druhá etapa

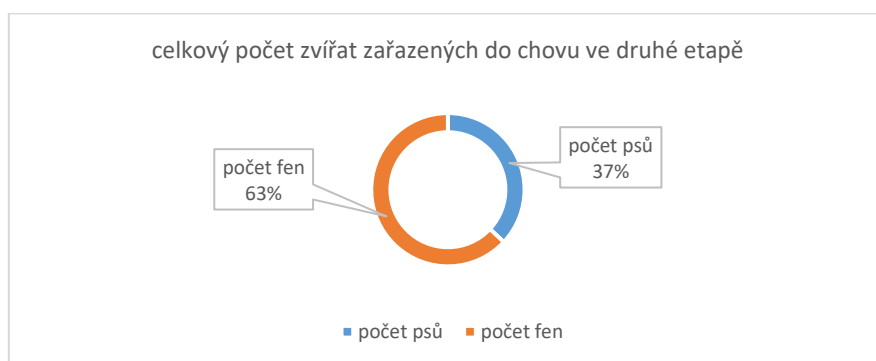
Na členské schůzi konané dne 22. 3. 2014 byla přijata úprava Zápisního řádu v sekci Chovní jedinci § 18, kterou byly změněny podmínky pro zařazení do chovu. Bylo zavedeno **povinné vyšetření stupně vykloubení česky** od certifikovaného veterináře. Takto upravený zápisní řád Mops klubu České republiky byl schválen členskou schůzí klubu dne 22. 3. 2014 s účinností od 22. 3. 2014³.

Pro zpracování následující zprávy z druhé etapy byla použita veřejně přístupná data, získaná z webových stránek MK ČR ze sekce [Bonitace](#). Zpráva se opírá pouze o data, která zapsal certifikovaný veterinář do Průkazu původu jedince od 7. 9. 2014.

Analýza, sběr dat a výsledky šetření: za sledované období pěti let od 7. 9. 2014 do 8. 12. 2019 bylo do chovu zařazeno 192 jedinců, z toho 71 psů a 121 fen.

Ze všech psů zařazených do chovu mělo stupeň vykloubení česky 0/0 celkem 64 jedinců (90 %). Pouze jeden pes (0,71 %) měl hraniční stupeň vykloubení česky pro zařazení do chovu 2/2.

Ze všech fen zařazených do chovu mělo stupeň vykloubení česky 0/0 celkem 108 fen (89 %). Čtyři feny (3 %) měly hraniční stupeň vykloubení česky pro zařazení do chovu 2/2.

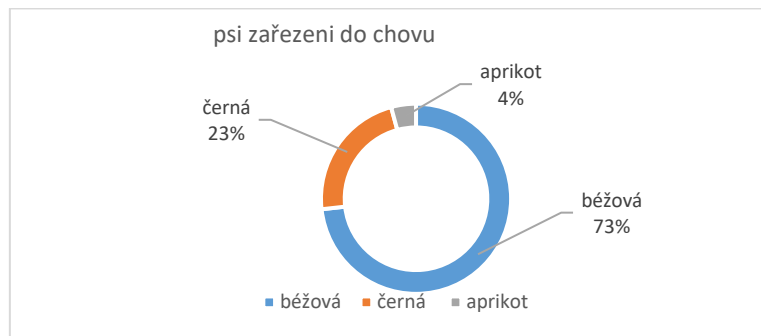
¹ klubový zpravodaj 1/2009, str. 11

² klubový zpravodaj 3/2011, str. 7

³ klubový zpravodaj 1/2014, str. 26

Psi:

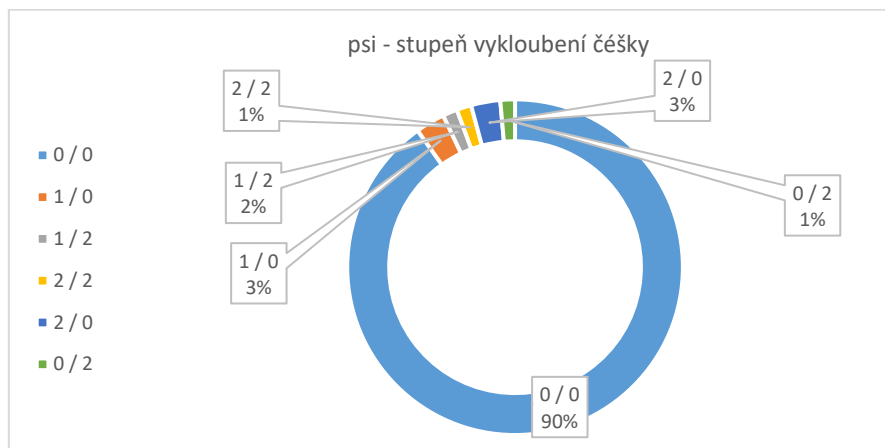
Ze 71 psů bylo 52 béžových, 16 černých a 3 aprikot.

Z uvedeného počtu psů má stupeň vykloubení česky s výsledkem 0/0 celkem 64 jedinců z toho 47 béžových, 15 černý a 2 aprikot.

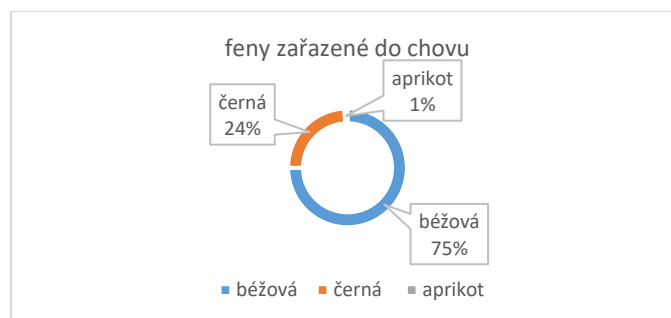
Sedm jedinců mělo stupeň vykloubení česky s výsledkem:

- dva 1/0 (Lester Dog Lome a Chillien Dog Lome);
- jeden 1/2 (Alvin Simeon Dog);
- **jeden 2/2 (Celeja Dule);**
- dva 2/0 (Jered Dog Lome a Martin Istako);
- jeden 0/2 (Quido From My Little Heart).

Feny:

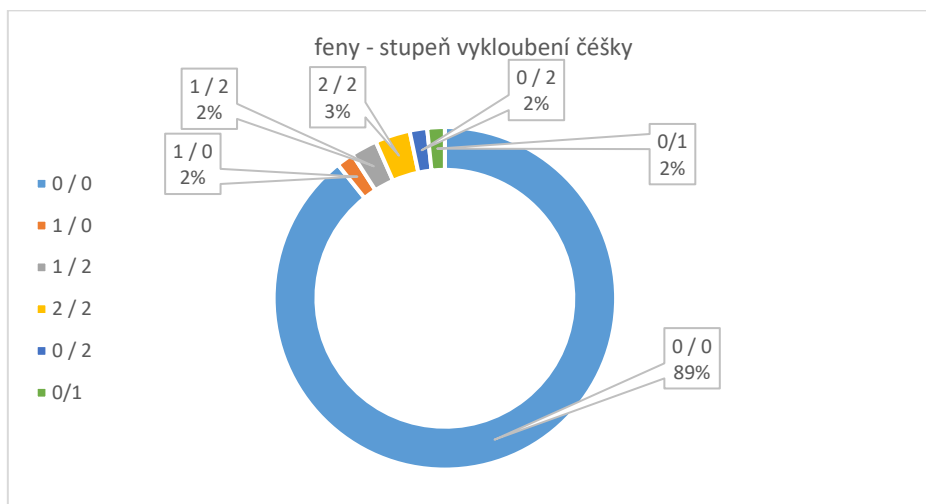
Ze 121 fen bylo 90 béžových, 29 černých a 1 aprikot.

Z uvedeného počtu fen má stupeň vykloubení česky s výsledkem 0/0 celkem 108 jedinců, z toho 83 běžových, 24 černých a 1 aprikot.

Třináct jedinců mělo stupeň postižení:

- dva 0/1 (Adele Dog de Luxe a Patsy Patrishia Rozárka);
- dva 1/1 (Betty Xentamal a Chichi Snug);
- tři 1/2 (Narica Dog Lome, Bacarda ze Zlateho Lancastru a Aivent Gold Safron);
- **čtyři 2/2 (Odea Mae Black Hejakral, Ida Black Dog Lome, Sofie Hejakral, Oxana Istako);**
- dva 0/2 (Gledis Magic Moment ot Luval, Paradise Rose Black Hejakral).

Příklady:

Z přehledových dat uveřejněných na stránkách klubu v sekci bonitace nelze jednoznačně vyvodit genetickou podmíněnost výskytu vyššího stupně vykloubení česky, viz fený stupeň 2/2, kdy u fený Ida Black Dog Lome je uveden stupeň 2/2, stejné postižení je zaznamenáno i u její matky Odea Mae Black Hejakral, ale u bratra je stupeň postižení 0/0. Nejsou ovšem známa další data k jeho potomkům, ani nejsou známá data všech sourozenců uvedených zvířat, proto nelze jednoznačně vyvozovat genetickou podmíněnost. U fen Paradise Rose Black Hejakral a fený Odea Mae Black Hejakral obě s postižením 2/2 je uváděn otec Monty jr. De Lamico. Nejsou ovšem známa další data k jeho potomkům, ani nejsou známá data všech sourozenců uvedených zvířat, proto nelze jednoznačně vyvozovat genetickou podmíněnost. U tohoto psa data ohledně vyšetření přístupná nejsou a stejně tak nejsou známa data všech sourozenců uvedených zvířat. Jedná se o malý vzorek zkoumaných dat. Zvířata nejsou v současné době využívána v chovu.

Z pohledu chovatelských stanic bylo pět zvířat z CHS Dog Lome, tři z CHS Hejakral a dvě z CHS Istako s výsledkem jiným než 0/0. Zbytek zástupců z vyjmenovaných CHS je s jedním zástupcem, který má výsledek jiný než 0/0.

Závěr:

Z výsledků, které máme k dispozici, není možné konstatovat, že by populace mopsů v ČR byla postižena v prokazatelné míře vrozeným vykloubením kolenní česky. Nemůžeme konstatovat, že je luxace česky u mopsů v ČR rozšířená a podmíněná geneticky⁴, protože se nedělají testy plošně na všech odchovech s PP a nesledují se všechna štěňata po rodičích, u kterých bylo diagnostikováno vykloubení česky. Nemáme přehled o zvířatech, která mají postižení česky vyšší než 2. Na základě zjištěných skutečností navrhuji dvě možná řešení. Program vyhledávání a potlačení výskytu vykloubení česky uzavřít a vyšetření z roviny povinné přesunout do roviny

⁴ Program vyhledávání a potlačení výskytu vykloubení česky u mopsů, klubový zpravodaj 1/2009, str. 11

dobrovolné (stavět chov „brachy“ plemena na jediném povinném vyšetření, a to vyšetření vykloubení česky je zpátečnické, je potřeba se zaměřit celkově na ozdravení plemena a vést členy k provádění genetických testů chovných jedinců), nebo v programu nadále pokračovat, ale v tom případě systematicky sledovat v chovu postižená zvířata, jejich potomky a sourozence, výsledky průběžně vyhodnocovat a implementovat v chovu.

Ing. Petra Procházková
únor 2020